

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสู่การมีงานทำ
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๓ จังหวัดสกลนคร

ผู้วิจัย นางสาวทัศนีย์ สิงหวงศ์

ปีที่วิจัย 2563-2564

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสู่การมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๓ จังหวัดสกลนคร และมีวัตถุประสงค์เฉพาะดังนี้ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสู่การมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๓ จังหวัดสกลนคร 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสู่การมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๓ จังหวัดสกลนคร 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสู่การมีงานทำโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๓ จังหวัดสกลนคร

วิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสู่การมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๓ จังหวัดสกลนคร โดยการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 20 คนและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสู่การมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๓ จังหวัดสกลนคร ดำเนินการ ดังนี้ 1) ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบ โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จัดสนทนา กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ (Focus Group Discussion) จำนวน 9 คน และนำผลการวิจัยระยะที่ 1 มายกร่างรูปแบบฯ 2) ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบด้วยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 11 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา 3) ทดลองใช้รูปแบบฯ โดยการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 20 คน และประเมินความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสู่การมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๓ จังหวัดสกลนคร กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) จำนวน 565 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 3 ประเมินรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสู่การมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๓ จังหวัดสกลนคร ประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสู่การมี

งานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๓ จังหวัดสกลนคร ไปใช้กับโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์อื่น กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือผู้บริหารและครู โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 160 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสู่การมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๓ จังหวัดสกลนคร พบว่า โรงเรียนมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสู่การมีงานทำ มีการสนับสนุนงบประมาณ สื่อวัสดุ อุปกรณ์ มีการพัฒนาในเรื่องของการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ด้านอาชีพ ใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาทักษะอาชีพแก่ผู้เรียน มีการศึกษาดูงาน จัดนิทรรศการแสดงผลงานด้านอาชีพและมอบเกียรติบัตรแก่ครูและนักเรียนที่มีผลงานดีเด่นด้านอาชีพ โรงเรียนมีหลักสูตรทวิศึกษา ได้แก่ ช่างเชื่อมโลหะ บัญชี คอมพิวเตอร์ธุรกิจ การทำสีและตัวถังรถยนต์ และหลักสูตรภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ การทอผ้า การมด्योंมครามและสีธรรมชาติ การทำนา และหลักสูตรอาชีพระยะสั้น ครูจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-Based Learning : PBL) และบริษัทสมมติเพื่อเรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการ มีการเชิญวิทยากรหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นจากภายนอกมาให้ความรู้และสาธิตงานอาชีพให้กับผู้เรียน มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับหน่วยงาน สถานศึกษาอื่นๆ และสถานประกอบการ มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสู่การมีงานทำ

2. ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสู่การมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๓ จังหวัดสกลนคร ดังนี้ 1) องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ด้านบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านเครือข่ายความร่วมมือ องค์ประกอบที่ 4 กระบวนการ ได้แก่การวางแผน (Plan) การลงมือปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) การปรับปรุงแก้ไข (Act) องค์ประกอบที่ 5 ผลผลิต ได้แก่ คุณภาพผู้เรียน คุณภาพครู และคุณภาพสถานศึกษา องค์ประกอบที่ 6 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ 2) รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสู่การมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๓ จังหวัดสกลนคร ที่พัฒนาขึ้น โดยภาพรวมมีความเหมาะสม (Propriety)อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.45$) และเป็นไปได้ (Feasibility) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.57$) และ 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสู่การมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๓ จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความคิดเห็นสอดคล้องกันต่อการนำรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสู่การมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๓ จังหวัดสกลนคร ไปปฏิบัติได้ และมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสู่การมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๓ จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบพบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบที่ 5 ผลผลิต ($\bar{X} = 4.59$) องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ($\bar{X} = 4.33$)

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพสู่การมีงานทำ โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๕๓ จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมมีความเป็นไปได้ (Feasibility) อยู่ในระดับมากที่สุด

($\mu = 4.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า ($\mu = 4.61$) องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ($\mu = 4.28$) และภาพรวมของความเป็นประโยชน์ (Utility) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบที่ 3 ปัจจัยนำเข้า ($\mu = 4.59$) องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ องค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ($\mu = 4.29$)